

اعتبار بخشی آزمایشگاه های بالینی

چالش های پایش و ممیزی

دکتر سعید مهدوی

Accreditation

Procedure by which an **authoritative body** gives formal recognition that a body or person **is competent to care out specific tasks.**

ISO/IEC GUIDE 2: 1991

فرآیندی است که طی آن یک مرجع ذیصلاح و صاحب اختیار ،
صلاحیت یک فرد یا مجموعه را برای انجام فعالیت تخصصی مشخصی
به رسمیت می شناسد

Accreditation

standard

Auditor pool

Accreditation
bodies

User laboratories

standard

تعیین حداقل الزامات مورد نیاز برای اطمینان از کیفیت ارائه خدمات

checklist

ابزار برای ارزیابی میزان اجرای الزامات

Auditor pool

تعداد کافی ممیز باصلاحیت

جهت پایش و ارزیابی مستمر فعالیت آزمایشگاهها

- متناسب با تعداد ۵۰۰۰ آزمایشگاه
- با توان ممیزی با دیدگاه جدید بجای بازرسی سنتی
- دارای انگیزه برای کمک در ارتقاء کیفیت آزمایشگاهها
- مورد وثوق همه ارگانها از جمله دانشگاه و سازمانهای بیمه
- دسترسی به ممیزین در همه نقاط کشور

Accreditation bodies

در بیشتر مدل های موفق دنیا ، انجمن ها و سازمان های تخصصی هستند که مراجع متولی نظارت در بخش دولتی صلاحیت آنها را برای انجام این کار ارزیابی کرده و چارچوب اختیارات و فعالیت های آنان را در این زمینه تعیین می نمایند.

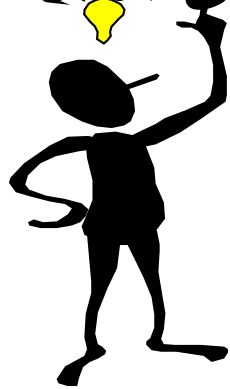
مراجع دولتی با نظارت بر ساز و کار و روند فعالیت های انجام شده توسط این نهادها و همچنین ممیزی و بازرسی ادواری تعداد مشخصی از آزمایشگاههای اعتباربخشی شده توسط هر سازمان اعتباربخش ، به میزان توفیق آنها در رسیدن به اهداف نظارتی پی می برند

راه حل...؟!!

- بزرگتر کردن سیستم نظارتی وابسته به دولت که سبب بسط ساختار تشکیلاتی و افزایش صرف منابع و هزینه ها در دولت می شود منطقی به نظر نمی رسد

- تقویت سیستم نظارتی با استفاده از ظرفیت های موجود در

بیرون از بدنه وزارت بهداشت و بخش خصوصی بویژه
انجمن های علمی آزمایشگاهی



چالش های ممیزی در بدنه دولت

- تعداد کم ممیز
- بعهدده داشتن وظایف متعدد و متنوع
- بکارگیری کارکنان غیررسمی و ثابت نبودن ممیزین
- عدم توجه مالی کارکنان برای کار در تیم ممیزی
- فقدان انگیزه برای پی گیری
- عدم حمایت مسئولین بالادستی در دانشگاه

چالش های بکارگیری اعضای انجمن ها در برنامه های نظارت و اعتباربخشی

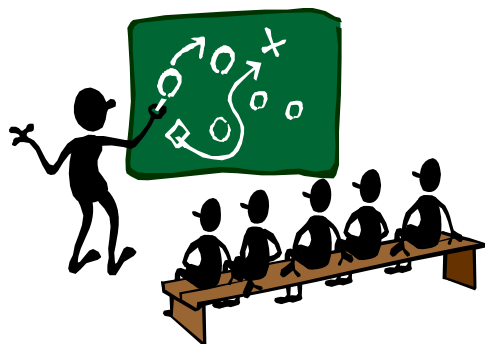
- غیر یکدست بودن داوطلبین به لحاظ انطباق با معیارها و ضوابط صلاحیت
- همکاری اعضای انجمن ها با انگیزه های متفاوت
- نداشتن سابقه عملی ممیزی علیرغم برخورداری از دانش فنی بالا
- عدم شناخت کافی میدانی و مشکلات اجرایی در استانهای مختلف
- عدم پی گیری و دنبال نکردن دوره ها
- عدم تعهد به همکاری مستمر با سیستم در طول زمان

چالش های مربوط به آزمایشگاهها در روند ممیزی

- تعداد زیاد و تنوع دامنه فعالیت ها و همچنین تنوع وابستگی و کاربری آزمایشگاه (دولتی، خصوصی، بیمارستانی، سرپایی، درمانگاهی، نظامی-انتظامی، تامین اجتماعی، نهادهای دولتی مستقل مثل دادگستری، بانک ملی،)
- مشکل فرهنگی مقاومت در مقابل تغییر
- مشکلات اقتصادی در بخش خصوصی
- مشکل تامین و یا تخصیص منابع در بخش دولتی

مهمترین شاخص ها در خصوص ممیزین

- معیار بازرسی.....!؟؟!
- صلاحیت بازرسی!؟؟!
- شیوه و تکنیک بازرسی!؟؟!
- پی گیری بازرسی!؟؟!
- اثربخشی بازرسی!؟؟!



برنامه ریزی دوره های آموزشی برای ممیزین آزمایشگاه

✓ آشنایی با مفهوم سیستم مدیریت کیفیت
و دستورالعمل های استاندارد

✓ آموزش اصول تضمین کیفیت
در بخش های فنی مختلف آزمایشگاه

✓ آموزش اصول و تکنیک های ممیزی

معیارهای ارزیابی صلاحیت ممیزین

- ✓ دوره های آموزشی گذرانده شده
- ✓ سابقه و تجربه کاری
- ✓ تعداد ممیزی انجام شده در مدت زمان معین
- ✓ ارزیابی حضوری (مصاحبه یا ارزیابی حین ممیزی)
- ✓ بررسی گزارش ها و یادداشت های ممیزی
- ✓ نظرخواهی از سایر اعضاء گروه ممیزی
- ✓ نظرخواهی از ممیزی شوندهگان

معیارهای ارزیابی صلاحیت ممیزین (ادامه)

- نظر سنجی از مسئولین فنی و کارکنان آزمایشگاهها در مورد کیفیت ممیزی انجام شده
- ایجاد سیستم رسیدگی به شکایات
- ممیزی مجدد تعدادی از آزمایشگاههای تابعه هر دانشگاه توسط تیم سایر انجمن ها یا ارگانهای دولتی

معیارهای صلاحیت ممیز

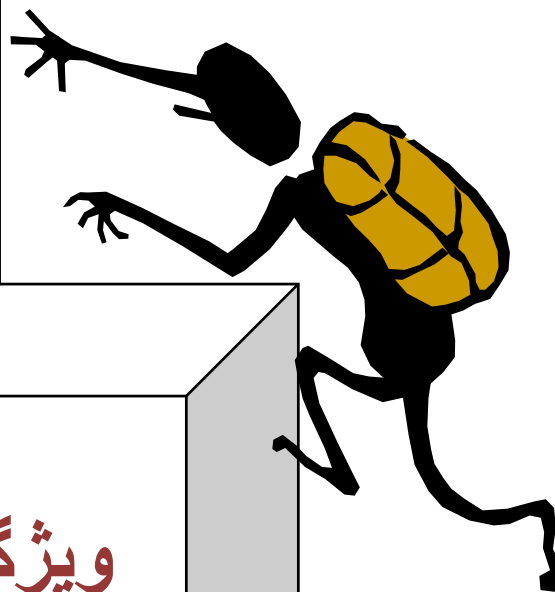
- ویژگیهای اخلاقی
- مدرک تحصیلی
- تجربه کاری
- طی آموزش ها و دوره های لازم برای ممیزی
- تجربه ممیزی
- و...

مميز باصلاحيت

تجربه و
مهارت

دانش و تخصص

ویژگی های اخلاقی و شخصی



نقش و جایگاه انجمن ها

- طی سالیان گذشته جایگاه انجمن های علمی آزمایشگاهی، علاوه بر انجام امور صنفی، عمدتاً فعالیت در زمینه آموزش اعضاء شان بوده است بصورت برگزاری کنگره ها و سمینارها، دوره های بازآموزی را به عهده داشته اند
- باتوجه تغییر اساسنامه انجمن ها آمادگی پیدا کرده اند که جایگاه خود را در اعتباربخشی و ممیزی آزمایشگاه ها پیدا نمایند
- انجمن ها می توانند به عنوان ارگانهای اعتباربخش مورد وثوق وزارت بهداشت و سازمانهای بیمه گر قرار گیرند
- انجمن ها میتوانند با ایجاد ذخیره ممیزین باصلاحیت چرخه اعتباربخشی را کامل کنند
- انجمن ها با اتکا به درآمدهای خود می توانند بار مالی لازم را از تامین و از دوش دولت بردارند
- لازم است با واگذاری اعتباربخشی به انجمن ها امور مربوط به آزمایشگاهها به خود آزمایشگاهیان سپرده شود (یعنی انجمن ها) طوری که خود سرنوشت شان را به دست بگیرند

